

Razstave

Razstava ZAPIS IN PODOBA, Muzej novejšje zgodovine - Cekinov grad, 11. april - 8. julij 1996

Za razstavo smo izhrali 30 eksponatov, ki predstavljajo različne zvrsti gradiv, nastalih na papirju in pergamentu, tipične poškodbe ter načine njihovega reševanja.

Razstava je bila postavljena tako, da so hile v vhodni avli poleg kratke zgodovinske predstavitve od delka na fotografijali predstavljene najznačilnejše poškodbe.

V prvem prostoru smo želeli s poškodovanim in še neurejenim gradivom prikazati stanja v skladišču, ki še čaka na ureditev.

V njem smo predstavili zelo pogoste mehanske poškodbe na hrbitih arhivskih ali knjižnih enot.

V drugem prostoru so hile na ogled značilne poškodbe na vezanem gradivu ter primeri konserviranja in restavriranja tako knjižnega bloka kot rekonstrukcij izvornih vezav.

V tretjem prostoru so bili razstavljeni primeri za-

ščite in reševanja poškodovanih pergamentih listin, pečatov, plemiških diplom ter gradivo večjega formata.

V zaključnem delu pa smo predstavili gradivo, poškodbe in njihovo reševanje na različnih vrstah papirjev, ki so služili kot podlaga spisovnemu gradivu, fotografij, učnih pripomočkov, arhitekturne dediščine, likovnega izražanja, ki so značilni za zadnjih 150 let.

Nekatere vrste papirjev, na katerih je nastalo gradivo v tem času, kažejo v primerjavi s starejšim, ročno izdelanim papirjem znake hude poškodovanosti, in zato je njihova uporaba omejena.

V zadnjem času nas še prav posebej zaskrbljuje množična in neregulirana uporaba papirjev, izdelanih na osnovi recikliranih surovin. Takı papirji vsebujejo veliko nečistoč, ki povzročajo naglo staranje. Zaradi svoje kratke življenjske dobe niso primerni kot pisna podlaga gradivu, ki ima značaj kulture dediščine. Prav verjetno je, da se bo že naslednja generacija pri uporabi ali predstavitvi precejšnjega dela tako nastale pisne in likovne dediščine v izvorni obliki soočila z mnogimi težavami.

Ob otvoritvi razstave Arhiva Republike Slovenije *Zapis in podoba* v Muzeju novejšje zgodovine v Ljubljani; minister za kulturo Republike Slovenije dr. Janez Dular, avtorici razstave dr. Nataša Golob in mag. Jedrt Vodopivec ter direktor Arhiva Republike Slovenije mag. Vladimir Žumer med uvodnim nagovorom

Tretji prostor razstave Arhiva Republike Slovenije *Zapis in podoba* v Muzeju novejšje zgodovine v Ljubljani, 11. aprila 1996

Ob otvoritvi razstave Arhiva Republike Slovenije *Zapis in podoba*, 11. aprila 1996

Ob razstavi je izšel tudi katalog, v katerem je Mojca Grabnar predstavila zgodovinski pregled razvoja osrednje slovenske konservatorsko-restavratorske delavnice za papir in pergament od 1956 do 1996, avtorici razstave Nataša Golob in Jedert Vodopivec pa sva pripravili uvodno študijo s predstavitvijo najpo-

gostejših vzrokov poškodb ter kataloški opis razstavljenega gradiva. V katalogu je tudi bibliografija strokovnih sodelavcev v letih od 1956 do 1996.

Z razstavo in katalogom smo se obrnili predvsem na širšo javnost, v želji, da izzveni kot poziv javnosti in mlajšim rodovom, da le vsi skupaj lahko varujemo zaupano dediščino in to sistematično in vsak dan.

Razstavo je 11. aprila 1996 odprl dr. Janez Dular, minister za kulturo Republike Slovenije, zaprli pa smo jo po izteku simpozija o konserviranju knjig in papirja 8. julija 1996.

V 68 dneh je razstavo obiskalo 1248 obiskovalcev, če pa temu številu prištejemo še približno 250 udeležencev njene otvoritve in 130 udeležencev mednarodnega simpozija, smo že pri številki preko 1600 obiskovalcev.

Razstavo so med tednom varovali in vodili študentje, ob praznikih, sobotah in nedeljah pa sodelavci Sektorja za konserviranje in restavriranje Arhiva Republike Slovenije.

Vodenih večjih vnaprej napovedanih skupin (nad 10 oseb) je bilo 15. To so bile skupine študentov, srednješolcev, arhivistov in knjižničarjev iz različnih krajev Slovenije.

Največ obiska je bilo v aprilu, maju in ob koncu junija, najmanj pa v izredno vročih dneh v prvi polovici junija.

Jedert Vodopivec